

Nezávislý hodnotící mechanismus

Přezkum akčního plánu:
Česká republika 2024-2026

Open
Government
Partnership



Independent
Reporting
Mechanism

Obsah

Oddíl I. Přehled	2
Oddíl II. Slibné závazky	4
Oddíl III. Metodika	14
Příloha I. Údaje o závazcích	16
Příloha II. Spolutvorba akčního plánu	17

Oddíl I. Přehled

Sedmý akční plán České republiky vzešel z důkladného procesu spoluprotvorby. Plán se zaměřuje na účast veřejnosti a zadávání veřejných zakázek a předkládá dobře koncipované závazky, které navazují na předchozí reformy. Nicméně některé oblasti politiky, které občanská společnost určila za prioritní, nebyly do akčního plánu zahrnuty. Blížící se sněmovní volby a nejistá politická situace představují výzvy pro období implementace.

Sedmý akční plán České republiky obsahuje sedm závazků zaměřených na dvě prioritní oblasti: účast veřejnosti na tvorbě politik a transparentnost a účinnost veřejného zadávání. Tento přístup je cílenější ve srovnání s předchozím akčním plánem, který se zabýval širší škálou oblastí. Nový akční plán má sice užší rozsah, ale potenciál pro hlubší reformy, zejména díky sladění tří závazků v oblasti zadávání veřejných zakázek s vládou Národní strategií pro zadávání veřejných zakázek do roku 2024,¹ pilířem současného programového prohlášení vlády.² Závazky v oblasti účasti veřejnosti navazují na předchozí závazky OGP, zejména na vypracování a zavedení pilotní metodiky účasti nevládních organizací v poradních a pracovních orgánech veřejné správy.³

Dva slibné závazky se zaměřují na rozšíření participativních metod sociálního začleňování na úrovni místních samospráv a na rozsáhlou reformu procesů zadávání veřejných zakázek. Závazek č. 4, který vede Agentura pro sociální začleňování při ministerstvu pro regionální rozvoj (nový aktér v procesu OGP), si klade za cíl podporovat účast marginalizovaných a sociálně vyloučených skupin obyvatelstva na rozhodování na místní úrovni. Je to poprvé, co se sociální začleňování objevuje v českém akčním plánu OGP. Závazek č. 5 mezitím usiluje o zavedení jednotných pokynů pro zadavatele veřejných zakázek a dodavatele s cílem podpořit udržitelné zadávání veřejných zakázek, posílit odpovědnost profesionalizační opatření a centralizovat nákupy. Tento závazek, podpořený národní strategií a institucionální podporou, má potenciál přinést významné výsledky.

Několik závazků přenáší iniciativy z předchozího akčního plánu. Závazky týkající se účasti veřejnosti vycházejí zejména z pilotní metodiky zapojování nevládních organizací do rozhodování ve veřejné správě a posouvají ji dále tím, že zkoumají možnost zřízení národního kompetenčního centra pro participační procesy (závazek č. 1), provádějí přípravné práce pro zavedení inovativních deliberativních nástrojů, jako je například občanské shromáždění (závazek

Přehledně

ČLENSTVÍ

2011

Stát se připojil k OGP

ZÁVAZKY

7/7

Perspektiva otevřeného vládnutí

1/7

Podstatný potenciál výsledků

SLIBNÉ ZÁVAZKY

- Podpora participativních metod sociálního začleňování na místní úrovni
- Reforma veřejných zakázek

Splnění minimálního požadavku během spoluprotvorby: Ano

č. 2), a posilují schopnost úředníků veřejné správy účinně spolupracovat s občanskou společností (závazek č. 3). Stejně tak závazky v oblasti veřejných zakázek navazují na úsilí z předchozího akčního plánu a jejich cílem je promítnout cíle Národní strategie pro veřejné zadávání do konkrétních opatření pro zvýšení transparentnosti zakázek malého rozsahu (závazek č. 6) a zefektivnění systému přezkumu zadávání veřejných zakázek (závazek č. 7).

Proces tvorby akčního plánu byl založen na inkluzivním dialogu a jasně definovaném přístupu založeném na spolupráci. Řídil se doporučeními z dokumentu IRM Informace o spolupráci, zejména zavedením cílené strategie oslovování s cílem rozšířit včasné zapojení veřejnosti a přijetím neformálnějšího, přístupnějšího formátu dialogu v rámci fóra více zúčastněných stran (MSF).⁴ V rámci odborných diskusí a osvětové činnosti byl navržen různorodý soubor závazků, který vyústil v několik ambiciózních a dobře koncipovaných návrhů.⁵ Několik návrhů závazků (například návrhy týkající se transparentnosti výběrových řízení pro veřejné činitele, transparentnosti lobbingu, ochrany oznamovatelů a zlepšení údajů o skutečném vlastnictví) bylo nakonec z návrhu akčního plánu vyloučeno, a to zejména z důvodu omezených zdrojů, institucionálních kapacit a neochoty zavádět širší reformy před nadcházejícími sněmovními volbami v říjnu 2025.⁶ Výsledkem je, že ačkoli jsou přijaté závazky relevantní a promyšlené, konečný akční plán je méně ambiciózní než by mohl přinést silný proces spolupráce.

Zúčastněné strany z řad občanské společnosti hodnotily konečný akční plán různě.⁷ Na jedné straně ocenili kvalitu diskusí a závazků přijatých ve dvou oblastech politiky (účasti veřejnosti a zadávání veřejných zakázek), které patří mezi jejich prioritní oblasti. Na druhou stranu transformační potenciál plánu omezil úzký tematický rozsah a vyloučení několika vysoce prioritních návrhů občanské společnosti týkajících se transparentnosti. Toto omezení je zvláště významné v souvislosti s nadcházejícími sněmovními volbami v říjnu 2025, neboť případné změny v politickém vedení a změny priorit by mohly potenciálně ohrozit kontinuitu a politickou podporu reforem otevřeného vládnutí v druhém roce implementace akčního plánu. Organizace občanské společnosti zdůraznily, že je důležité, aby budoucí vláda dodržovala závazky uvedené v akčním plánu.

Celkově lze říci, že ačkoli jsou závazky v oblasti účasti veřejnosti a zadávání veřejných zakázek navrženy důkladně, jejich potenciální výsledky omezují mírné ambice. Například v oblasti účasti veřejnosti se nadále zaměřují především na analytické a přípravné činnosti, aniž by byly definovány jasné cesty k dlouhodobé institucionální změně. Pokud jde o zadávání veřejných zakázek, úspěšné plnění dvou ze tří závazků do značné míry závisí na zajištění politické podpory pro přijetí legislativních změn v náročných politických podmínkách a na načasování nadcházejících voleb.

Česká republika nadále prokazuje institucionální závazek vůči procesu OGP, zejména prostřednictvím ministerstva spravedlnosti, které koordinuje účast země v OGP. Protikorupční strategie na období 2023-2026 rovněž uznává OGP a zavazuje se k prosazování zásad otevřeného vládnutí.⁸ Česká republika tak dosáhla významného pokroku v zavádění principů otevřeného vládnutí do veřejné správy a prokázala trvalé odhodlání. Do budoucna se nabízí možnost zapojit do procesu OGP více vládních aktérů.

¹ „Národní strategie veřejného zadávání v České republice pro období 2024–2028“, Ministerstvo pro místní rozvoj, 21. února 2024, https://portal-vz.cz/wp-content/uploads/2024/08/NSVZ_STRATEGIE_EN_online-verze.pdf.

² „Programové prohlášení vlády České republiky“, Úřad vlády, leden 2022, <https://vlada.gov.cz/assets/jednani-vlady/policy-statement/Policy-Statement-of-the-Government.pdf>.

³ „Metodika účasti nestátních neziskových organizací v poradních a pracovních orgánech a při tvorbě dokumentů státní správy“, Rada vlády pro nestátní neziskové organizace, květen 2022, <https://www.vlada.cz/assets/ppov/rnno/dokumenty/Metodika-participace-NNO-verze-po-verejnych-konzultacich-23-5-2022-final.pdf>.

⁴ IRM, „Informace o spoluprábě OGP 2024“, Open Government Partnership, duben 2024, <https://www.opengovpartnership.org/wp-content/uploads/2024/04/Czech-Republic-Co-Creation-Brief-2024.pdf>.

⁵ Viz zápis z jednání ze dne 10. června 2024, příloha č. 2 o navrhovaných závazcích v: „Komise k otevřenému vládnutí a transparentnosti státní správy“, Ministerstvo spravedlnosti, 10. června 2024, <https://korupce.cz/wp-content/uploads/2024/07/Priloha-c-2-Podklady-k-zavazkum-navrzenym-ve-verejnych-konzultacich-prezentovanim-na-jednani-PK-OVTSS-dne-2024-06-10.pdf>.

⁶ Viz zápis z jednání ze dne 25. září 2024, příloha č. 2 o jednáních s orgány veřejné správy v: „Komise k otevřenému vládnutí a transparentnosti státní správy“, Ministerstvo spravedlnosti, <https://korupce.cz/wp-content/uploads/2024/10/Priloha-2-Informace-o-prubeznych-vysledcich-konzultaci-s-gestory-k-nepodporenym-zavazkum-prezentace.pdf>.

⁷ Ján Dupák (Transparency International Česká republika), rozhovor s výzkumníci IRM, 11. února 2025; Marek Zelenka (Oživení), rozhovor s výzkumníci IRM, 24. února 2024; Lukáš Kraus (Lobbio), rozhovor s výzkumníci IRM, 29. května 2025.

⁸ Vláda České republiky, „Vládní koncepce boje proti korupci na léta 2023 až 2026“, březen 2023, <https://korupce.cz/wp-content/uploads/2023/04/Vladni-koncepce-boje-proti-korupci-na-leta-2023-az-2026.pdf>.

Oddíl II. Slibné závazky

V této části jsou analyzovány závazky, u kterých je podle hodnocení IRM možné očekávat dosažení významných výsledků. Slibné závazky se týkají oblasti politiky významné pro zúčastněné strany nebo národní kontext. Musí být ověřitelné, musí nabízet perspektivu otevřeného vládnutí a mít mírný nebo významný potenciál výsledků. Tento přehled se zabývá výzvami, příležitostmi a doporučeními na podporu implementace uvedených závazků.

Tabulka č. 1 Slibné závazky

Závazek č. 4 usiluje o rozvoj participativních metod na podporu sociálního začleňování na místní úrovni.

Cílem **závazku č. 5** je zavedení jednotných pokynů pro zadavatele a dodavatele veřejných zakázek na podporu udržitelného zadávání veřejných zakázek ve snaze posílit profesionalizaci odvětví a centralizovat nákupy.

Závazek č. 4: Podpora participativních metod sociálního začleňování na místní úrovni

Realizátoři: Agentura pro sociální začleňování Ministerstva pro místní rozvoj.

Úplný popis naleznete v závazku č. 4 [akčního plánu na období let 2024 až 2026](#).

Kontext a cíle

Cílem závazku č. 4 je posílit účast sociálně vyloučených skupin, včetně Romů, na místních rozhodovacích procesech týkajících se politik sociálního začleňování. Spadá pod vedení Ministerstva pro místní rozvoj ČR a jeho Agenturu pro sociální začleňování, která podporuje obce v podpoře sociálního začleňování a propojuje veřejnou správu s neziskovými subjekty.¹ Jedná se o nový závazek navržený vládou, který je v souladu s vládní strategií sociálního začleňování na období 2021-2030 a akčním plánem sociálního začleňování na období 2024-2026, které upřednostňují občanskou participaci.²

Tento závazek reaguje na prohlubující se sociální vyloučení v celé zemi, kdy se výrazně zvyšuje počet obcí ohrožených sociálním vyloučením, kterou doprovází nízká politická angažovanost romských komunit.³ Závazek se zaměřuje na zlepšení účasti na místním rozhodování a zvýšení zastoupení v místních poradních a řídicích orgánech. Přestože závazek nebyl pro organizace občanské společnosti zapojené do procesu OGP prioritní, považují ho za vítaný krok směrem k širšímu začlenění a užitečnou příležitost vyzkoušet participativní přístupy na místní úrovni.⁴ Tento závazek se týká občanské participace na místní úrovni a je způsobilý pro výzvu otevřeného vládnutí v kategorii Gender a inkluze.⁵

Potenciál výsledků: Mírný

Potenciál výsledků tohoto závazku je mírný, protože se zaměřuje spíše na dlouhodobé posilování sociálního začlenění prostřednictvím participativních postupů. První výsledky však může zpozdit právě delší časový rámec závazku.

Cílem závazku je posílit sociální začleňování marginalizovaných skupin prostřednictvím revize politického nástroje na národní úrovni s názvem Koordinovaný přístup k sociálnímu vyloučení 2021+ (CASE 2021+), na němž spolupracuje více ministerstev a Agentura pro sociální začleňování (milník č. 1).⁶ Cílem této revize je zvýšit účast marginalizovaných skupin, včetně Romů, na místních rozhodovacích procesech týkajících se sociálního začleňování. Revize probíhá v rámci nového období financování projektu. Součástí závazku je také rozšíření implementace revidované metodiky ve 26 obcích (milník č. 2). Obce budou vybrány na základě prokázaného potenciálu pro spolupráci s agenturou a kvality jejich stávajících sítí, přičemž počet zahrnutých obcí závisí na stávajících kapacitách agentury pro úspěšné plnění závazku.⁷ Oba milníky představují jasný plán pro postupné zvyšování účasti v sociálně vyloučených oblastech.

Před zahájením implementace zapojovala agentura do svých aktivit marginalizované skupiny obyvatelstva, byť ne systematicky.⁸ Do projektu CASE 2021+ se již zapojilo 20 obcí, které se zaměřují na poskytování odborné podpory místním samosprávám s cílem pomoci začlenit marginalizované skupiny obyvatel do rozhodovacích procesů. V rámci revidované metodiky CASE 2021+ plánuje agentura zavést „žebříček participace“, který má postupně posílit postavení

marginalizovaných skupin, a to od pasivního sdílení informací až po aktivní roli v poradních výborech.⁹ Pokud by se tento rámec rozšířil na celostátní úroveň, mohl by v oblasti začleňování marginalizovaných komunit přinést transformativní výsledky. Agentura navíc plánuje zakotvit povinnost zapojit sociálně vyloučené komunity do místních rozhodovacích procesů do svých dohod o spolupráci s obcemi.¹⁰ Revidovaná metodika pro CASE 2021+ umožní zranitelným skupinám významnější účast na schůzkách místního partnerství, plánování projektů a tvorbě politik. Očekávané změny mohou zahrnovat posílení postavení marginalizovaných skupin obyvatelstva, lepší rozhodování na místní úrovni a větší zapojení do tvorby sociálních politik. Agentura plánuje posoudit úspěšnost provádění prostřednictvím kombinace interních a externích hodnocení, přičemž se zaměří na deset vybraných obcí s cílem změřit celkový dopad politik účasti na sociálně vyloučené komunity.¹¹

Závazek zavádí procesní zlepšení, kam patří začlenění participativních metod do procesů místního plánování a přijetí revidované metodiky CASE 2021+ s cílem začlenit inkluzivní postupy do každodenního fungování obcí. Plánované zahrnutí požadavků na účast do memorand o spolupráci s místními samosprávami představuje institucionální zakotvení, které může pomoci udržet změny i po skončení období provádění. Dlouhodobá udržitelnost bude sice záviset na trvalé politické vůli a místní kapacitě, ale zapojení národních i místních aktérů do spoluvytváření a plánované hodnocení dopadu ve vybraných obcích zvyšuje pravděpodobnost, že se tyto postupy udrží a dále rozšíří.

Hodnocení potenciálních výsledků závazku byla ovlivněna plánovaným časovým rozvrhem reformy, protože se očekává, že 2. milník bude trvat do roku 2028. To může oddálit okamžité výsledky. Nicméně zástupkyně agentury uvedla, že se vládě podařilo zajistit financování na toto období v rámci navazujícího projektu s názvem „Systematická koordinace sociálního začleňování“. ¹² Důkazem úspěšných výsledků může být větší počet marginalizovaných osob, které se aktivně účastní obecních platforem, větší zastoupení vyloučených skupin v rozhodovacích orgánech a vyšší míra spokojenosti zapojených skupin obyvatel se zapojením do politik, které se jich týkají.

Příležitosti, výzvy a doporučení během provádění

K naplnění potenciálu závazku č. 4 by pro obce mohly mít k dispozici jasné pokyny, školení a institucionální podpora pro smysluplné zapojení marginalizovaných skupin do místních konzultací, plánovacích procesů a poradních orgánů. Kromě toho by ambicióznost závazku mohlo dále zvýšit rozšíření dosahu participativních postupů nad rámec původně cílových 26 obcí. Agentura pro sociální začleňování by měla cílit na to, aby bylo dosaženo co nejvyššího stupně participačního žebříčku, a to zejména se zaměřením na zajištění přímého zastoupení sociálně vyloučených skupin v obecních radách a na zasedáních programových výborů. Zapojení romských organizací občanské společnosti do implementace závazku by mohlo zvýšit ambicióznost a dopad závazku tím, že by se využilo jejich důvěryhodného postavení a zkušeností ke spoluvytváření místních intervencí, usnadnění dialogu a zajištění respektování kulturní citlivosti.

Provádění tohoto závazku by mohlo zmařit nebo omezit jeho ambicióznost několik problémů. Významnou překážku účasti totiž představuje nízká úroveň důvěry a angažovanosti marginalizovaných komunit, zejména romského obyvatelstva, jakož i diskriminace a předsudky vůči nim. Kromě toho může prodloužení časového rámce revidované metodiky CASE 2021+ zpozdit viditelné výsledky. V neposlední řadě by provádění mohly bránit problémy s komunikací a koordinací mezi různými zúčastněnými subjekty ústřední správy a samosprávy.

Za účelem posílení provádění závazků by ministerstvo pro místní rozvoj by mohlo:

- **Vypracovat cílené strategie pro oslovení marginalizovaných skupin.** Vzhledem k tomu, že míra důvěry a účasti marginalizovaných skupin, zejména Romů, může být nízká, bylo by užitečné provádět cílené a přizpůsobené osvětové kampaně. Zapojení vedoucích představitelů komunity a místních vlivných osobností (například učitelů, sociálních pracovníků a pracovníků nevládních organizací, romských mediátorů, mentorů mládeže nebo majitelů malých podniků) by mohlo pomoci vybudovat důvěru a motivovat k účasti na místních rozhodovacích platformách.
- **Zaměřit se na krátkodobé pilotní iniciativy.** Ve snaze předejít zpožděním v důsledku dlouhého časového rámce provádění je vhodné zvážit zahájení pilotních projektů menšího rozsahu ve vybraných obcích s cílem otestovat revidovanou metodiku CASE 2021+ během období provádění akčního plánu. Bylo by vhodné upřednostnit obce se zavedenou sítí kontaktů. Úspěšné pilotní projekty lze postupně rozšiřovat ve snaze maximalizovat jejich dopad, například zavedením nových nástrojů účasti.
- **Zapojit romské organizace občanské společnosti do provádění.** Zapojit romské organizace občanské společnosti jako klíčové partnery, aby spoluplytvaly místní intervence, podporovaly osvětu a zajistily, aby strategie účasti byly kulturně vhodné a účinně řešily potřeby komunity.
- **Zřídit koordinační orgán** za účasti Agentury pro sociální začleňování, místních orgánů, občanské společnosti a zástupců marginalizovaných komunit. Tento orgán by se mohl pravidelně scházet a mít kompetence pro monitorování programu.
- V dlouhodobějším horizontu by Ministerstvo pro místní rozvoj ČR mohlo **zajistit financování dlouhodobé institucionalizace** programu nad rámec financování EU. Toho lze dosáhnout začleněním do jiných programů sociální politiky, kam patří strategie sociálního začleňování na období 2021-2030.

Závazek č. 5: Reforma veřejných zakázek

Realizátoři: Ministerstvo pro místní rozvoj

Úplný popis naleznete v závazku č. 5 [akčního plánu na období let 2024 až 2026](#).

Kontext a cíle

Cílem závazku č. 5 je zavedení jednotných pokynů pro zadavatele a dodavatele veřejných zakázek na podporu udržitelného zadávání veřejných zakázek ve snaze posílit profesionalizaci odvětví a centralizovat nákupy. Navazuje na úsilí v předchozím akčním plánu¹³ a je přímo spojen s Národní strategií veřejného zadávání přijatou v roce 2024.¹⁴ Úsilí o digitalizaci popsané ve 3. milníku tohoto závazku je rovněž v souladu se strategií digitalizace veřejných zakázek na období 2022-2030 přijatou v roce 2021.¹⁵

Národní strategie veřejného zadávání vymezuje devět oblastí politik a navrhuje přibližně 50 konkrétních opatření ke zlepšení transparentnosti, účinnosti a udržitelnosti veřejných zakázek.¹⁶ Reforma zadávání veřejných zakázek je rovněž klíčovým pilířem současného programového prohlášení vlády¹⁷ a zůstává hlavní prioritou ministerstva pro místní rozvoj, které získalo projektové financování pro realizaci národní strategie do roku 2026.¹⁸ To představuje jedinečnou příležitost k provedení dlouhodobých reforem českého systému veřejných zakázek.

Podporou digitálních řešení, která zjednodušují procesy zadávání veřejných zakázek, a prosazováním praktických nástrojů, kam patří minimální standardy pro udržitelné nákupy, přispívá tento závazek k transparentnosti a veřejné odpovědnosti.

Potenciál výsledků: Podstatný

Závazek č. 5 je hodnocen jako závazek s podstatným potenciálem výsledků, neboť spojuje komplexní reformní balíček zaměřený na zlepšení transparentnosti, udržitelnosti a účinnosti zadávání veřejných zakázek v České republice. Závazek je strukturován do tří milníků, které zahrnují zlepšení poradenství a školení v oblasti udržitelného zadávání veřejných zakázek pro zadavatele a zřízení Kompetenčního centra pro zadávání veřejných zakázek při Ministerstvu pro místní rozvoj ČR (milník č. 1), přijetí Akčního plánu pro udržitelné nakupování, který předpokládá vypracování minimálních závazných standardů pro udržitelné zadávání veřejných zakázek pro ústřední orgány státní správy (milník č. 2),¹⁹ a zásadní úsilí o digitalizaci s cílem vytvořit centralizovaný registr sdružující data ze stávajících zdrojů a umožňující automatizované ověřování kvalifikace dodavatelů (milník č. 3). Kompetenční centrum jako stálé institucionální centrum je obzvláště slibné z hlediska zajištění provádění a dlouhodobé udržitelnosti reformy, neboť nabízí odbornou podporu, budování kapacit a koordinovaný přístup k modernizaci zadávání veřejných zakázek.²⁰

Systém zadávání veřejných zakázek v České republice vykazoval před začátkem implementace stávajícího akčního plánu několik strukturálních neefektivit, zejména přílišné spoléhání se na kritérium nejnižší ceny (81 % zakázek zadáných nejlevnějšímu uchazeči v roce 2023 oproti průměru EU, který činí 56 %), což mohlo vést dodavatele ke snižování nákladů, což mělo za následek nižší kvalitu,²¹ a roztříštěnost digitálních systémů, v jejichž důsledku nebyla data o veřejných zakázkách na jednom místě. Závazek řeší tyto nedostatky tím, že se snaží přejít na kvalitativnější hodnotící kritéria při zadávání veřejných zakázek, kam spadají kritéria environmentální a sociální odpovědnosti, a konsolidovat údaje o veřejných zakázkách v rámci reformy digitalizace. Očekává se, že registr veřejných zakázek, který má být zaveden v rámci cyklu akčního plánu, zefektivní procesy pro dodavatele, bude v souladu se zásadou „pouze jednou“, tj. dodavatelé budou muset do systému předložit své základní informace a dokumenty pouze jednou, a zlepší kvalitu údajů, i když některé z těchto údajů zůstanou veřejnosti nezveřejněny.²² Pokrok lze sledovat na základě referenčních ukazatelů, jako je srovnávací přehled jednotného trhu EU pro zadávání veřejných zakázek, který zahrnuje příslušné ukazatele výkonnosti, kam patří poměr elektronického zadávání veřejných zakázek (procento hodnoty nabídek zpracovaných prostřednictvím certifikovaných elektronických nástrojů), doba do zadání zakázky (průměrná doba od vyhlášení výběrového řízení do podpisu smlouvy) nebo přímé zadání zakázky (podíl zakázek zadáných bez výběrového řízení).²³

Očekává se, že realizace závazku č. 5 přinese hmatatelné zlepšení transparentnosti, efektivity a udržitelnosti v celém českém systému veřejných zakázek. Zavedením jednotných pokynů a centralizací nákupů budou orgány zveřejňovat veškerou dokumentaci k zadávacímu řízení a rozhodnutí o zadání zakázky na jediné, veřejně přístupné platformě. Důkazem toho může být zvýšení procenta zakázek plně zpracovávaných online a odpovídající zkrácení průměrné doby pro zadání zakázky, jak ji sleduje Hodnotící nástroj jednotného trhu EU. Zavedení minimálních standardů pro udržitelné nákupy by se mělo projevit zvýšením počtu nabídek, které splňují environmentální a sociální kritéria. Posílení profesionalizace (prostřednictvím školicích programů a jasných procesních příruček) by mohlo vést ke snížení počtu stížností na zadávání veřejných zakázek a k vyššímu hodnocení spokojenosti v průzkumech mezi dodavateli. A konečně, statistické údaje o používání z nového centrálního registru (např. počet aktivních uživatelů a objem transakcí) ukážou hloubku zavádění digitálních technologií a trvalý dopad těchto reforem i po skončení období akčního plánu.

Ačkoli je tento závazek velmi ambiciózní, hloubka a udržitelnost jeho výsledků bude záviset na dlouhodobé politické a finanční podpoře, zejména pro kompetenční centrum a digitální infrastrukturu. Reformy jsou v současné době podporovány z prostředků plánu obnovy EU do roku 2026,²⁴ ale rozhodující bude tyto změny institucionalizovat nad rámec projektového financování. Mezi problémy patří možná zpoždění v důsledku zdoluhavých procesů zadávání veřejných zakázek na provádění samotných digitálních reforem. Nicméně strategické sladění mílníků s vládní strategií, široká podpora zúčastněných stran včetně podniků a protikorupčních organizací občanské společnosti, a zakotvení reforem v institucionálních rámcích, zejména vytvoření kompetenčního centra, naznačují slibnou trajektorii pro transformační dopad. Reformy jsou zakotveny v Národní strategii pro veřejné zadávání z roku 2024, která byla schválena na vládní úrovni, a jsou podpořeny zajištěným víceletým financováním a sladěním s plánem digitalizace na období 2022-2030, což by mohlo pomoci zajistit jejich udržitelnost i po skončení období provádění.

Příležitosti, výzvy a doporučení během provádění

Pro naplnění potenciálu závazku č. 5 bude nezbytné zajistit včasné zřízení a efektivní fungování kompetenčního centra, jakož i plné zavedení a přijetí akčního plánu udržitelného nakupování a jeho doprovodných minimálních standardů. Kromě toho je pro zvýšení efektivity, snížení administrativní zátěže a položení základů pro dohled založený na datech a strategické zadávání veřejných zakázek nezbytné provést plánované reformy v oblasti digitalizace, včetně spuštění jednotného registru veřejných zakázek a zjednodušení účasti dodavatelů. V neposlední řadě existuje příležitost k posílení meziodvětvové spolupráce, a to například společným vypracováním pokynů pro konkrétní aspekty zadávání veřejných zakázek, pořádáním meziagenturních kulatých stolů, vytvořením e-learningového centra a budováním kapacit s cílem zvýšit praktický dopad reforem napříč veřejnými zadavateli. Rozsah i dopad tohoto závazku by mohla dále zvýšit posílená spolupráce s obcemi.

Mezi hlavní výzvy patří zpoždění v procesech zadávání veřejných zakázek, zejména v oblasti digitalizace, které by mohlo omezit první výsledky. Kromě toho existuje riziko, že standardy udržitelného zadávání veřejných zakázek budou mezi zadavateli přijaty nerovnoměrně, protože některá ministerstva mohou váhat se změnou svých postupů při zadávání veřejných zakázek. Toto riziko částečně zmírňuje závaznost minimálních standardů pro ústřední orgány veřejné správy. Dalším problémem je omezený přístup veřejnosti k údajům o veřejných zakázkách v rámci nového rejstříku, což snižuje přínosy v oblasti transparentnosti. Z dlouhodobého hlediska je potenciální překážkou pro dlouhodobost závazku zajištění udržitelné politické, finanční a personální podpory po skončení počátečního období provádění financovaného EU.

Ve snaze vyřešit tyto problémy a posílit plnění závazků by Ministerstvo pro místní rozvoj ČR mohlo:

- **Upřednostnit včasné přípravné práce**, např. interní koordinaci, technické specifikace, vstupy zúčastněných stran **ve snaze minimalizovat zpoždění v procesech zadávání veřejných zakázek, zejména v oblasti digitalizace**. Jasný časový harmonogram a postupné zavádění by také mohly pomoci zvládnout očekávání a vyhnout se překážkám, zejména při koordinaci s poskytovateli IT a regulačními orgány.
- **Posílit školení, zvyšování povědomí a iniciativy vzájemného učení s cílem podpořit důslednější uplatňování nezávazných pokynů v různých odvětvích a regionech**. Dopad těchto snad může významně podpořit inspirace k používání minimálních standardů na regionální a obecní úrovni.

V dlouhodobějším horizontu by ministerstvo pro místní rozvoj mohlo také:

- **Začít včas plánovat zajištění dlouhodobého institucionálního financování,** zejména pro kompetenční centrum s ohledem na zachování odborné kapacity a udržení tempa reformy, například prostřednictvím Národní strategie pro veřejné zadávání na období let 2024-2028. V této souvislosti by se mohlo jednat také o vypracování návrhu víceletého rozpočtu, který by přesně odrážel finanční požadavky na udržení reformy v dlouhodobém horizontu.
- **Prozkoumat postupné zveřejňování údajů (s výjimkou citlivých údajů) nebo souhrnných ukazatelů,** aby byly lépe v souladu se zásadami otevřeného vládnutí. Za tímto účelem by ministerstvo mohlo prozkoumat přijetí standardu otevřených smluvních údajů.
- **Zapojit odborníky a organizace občanské společnosti prostřednictvím strukturovaných konzultací** u pravidelných kulatých stolů a tematických pracovních skupin s organizacemi občanské společnosti a nezávislými odborníky, aby se podíleli na vypracování pokynů, přezkoumali návrhy plánů a zapracovali jejich zpětnou vazbu v průběhu celého prováděcího cyklu.

Začlenění těchto doporučení by mohlo přispět k vytvoření soudržnějšího, inkluzivnějšího a odolnějšího systému veřejných zakázek, který by přinášel nejen efektivitu, ale i širší sociální a environmentální hodnoty.

Ostatní závazky

Níže jsou popsány další závazky, které nebyly v rámci IRM označeny za slibné.

Závazek č. 1 navrhuje analyzovat mezinárodní modely center zaměřených na konzultační, participativní a deliberativní procesy, nastínit návrh podobného Národního kompetenčního centra v České republice a vypracovat návrh legislativních změn na podporu participativních a deliberativních procesů. Tento závazek je sice v souladu s doporučeními OECD a stávajícími strategickými dokumenty, ale nepřesahuje rámec přípravné analýzy.²⁵ Potenciál závazku by bylo možné posílit přidáním konkrétních činností k realizaci výsledků přípravné analýzy. Pokrok bude záviset na externím financování, které ještě nebylo potvrzeno.²⁶ Ve snaze posílit provádění závazku by zapojení aktéři mohli zvážit zavedení pohotovostních plánů pro případ nedostatku externího financování nebo nízkonákladových prozatímních kroků k provedení hlavních částí závazku. OGP může zprostředkovat sdílení znalostí se zeměmi, které již podobná centra zavedly (například Francie).²⁷

Závazek č. 2 se zaměřuje na přípravné práce pro zavedení deliberativních mechanismů na vnitrostátní úrovni, kam patří občanská shromáždění, panely nebo poroty. Jde o reakci na nízkou důvěru občanů v politiky a veřejnou správu, jak ji zjišťuje národní Centrum pro výzkum veřejného mínění²⁸ a také doporučení OECD.²⁹ Potenciál výsledků významně omezují nejasnosti ohledně toho, zda se pilotní projekt uskuteční, a jeho závislost na externím financování. Ambice závazku by bylo možné posílit stanovením jasného cíle realizovat během období akčního plánu alespoň jeden deliberativní proces a zapojením občanské společnosti do jeho přípravy. Provádění by mohlo dále podpořit využití mezinárodních zkušeností ostatních členů OGP, kteří realizovali iniciativy deliberativní demokracie, například Francie nebo Irsko, a odborných znalostí specializovaných organizací, kam patří například Democracy Next.³⁰

Závazek č. 3 se zaměřuje na budování kapacit zástupců ministerstev pro zlepšení spolupráce s organizacemi občanské společnosti. Tento závazek vychází z dřívějšího úsilí, kam spadá analýza výzev v oblasti spolupráce z roku 2022 provedená mimo proces OGP³¹ a metodika participace přijatá v předchozím cyklu akčního plánu.³² Závazek se sice snaží řešit nedostatečně rozvinutou

spolupráci mezi státní správou a organizacemi občanské společnosti, ale jeho ambice jsou skromné, protože se zaměřuje především na analýzu stávajících postupů a školení úředníků. Ve snaze zvýšit potenciál výsledků by tvůrci reformy mohli zapojit organizace občanské společnosti přímo do provádění a vyjasnit rozsah navrhovaných školení i jejich dlouhodobou udržitelnost.

Závazek č. 6 je zaměřen na zvýšení transparentnosti veřejných zakázek malého rozsahu. Zákon o veřejných zakázkách byl sice nedávno novelizován a zvýšil prahy pro zadávání zakázek malého rozsahu z 2 milionů na 3 miliony korun u dodávek a služeb a z 6 milionů na 9 milionů korun u stavebních prací,³³ legislativní změna však nezahrnula záruky transparentnosti, které požadovaly organizace občanské společnosti.³⁴ V současné době se neplánují žádné další legislativní iniciativy, závazek spočívá v aktualizaci metodických pokynů a vypracování jednotných pravidel pro zadávání veřejných zakázek financovaných EU.³⁵ Tento závazek by mohl vést k výraznějším změnám, pokud by byla během provádění zavedena vymahatelnější nebo závaznější opatření směrem k transparentnosti.

Závazek č. 7 si klade za cíl reformovat proces přezkumu veřejných zakázek, který provádí Úřad pro ochranu hospodářské soutěže a který je v současné době občanskou společností považován za pomalý a netransparentní.³⁶ Ministerstvo pro místní rozvoj připravilo návrh legislativní změny v podobě zavedení jednoinstančního mechanismu přezkumu transparentními tříčlennými komisemi, který podpořila občanská společnost³⁷ a zainteresované podnikatelské subjekty.³⁸ Existují však obavy, zda se podaří dosáhnout smysluplného pokroku v reformě před volbami v říjnu 2025.³⁹ Potenciál tohoto závazku tedy do značné míry závisí na tom, zda si po volbách udrží politickou podporu.

¹ „Agentura pro sociální začleňování“, Ministerstvo pro místní rozvoj, <https://www.socialni-zaclenovani.cz/en>.

² „Strategie sociálního začleňování 2021-2030“, Ministerstvo práce a sociálních věcí, 11. května 2020, <https://www.mpsv.cz/strategie-socialniho-zaclenovani-2021-2030>; „Akční plán 2024-2026 pro Strategii sociálního začleňování 2021-2030“, Ministerstvo práce a sociálních věcí, 12. ledna 2024, <https://www.mpsv.cz/akcni-plan-2024-2026-strategie-socialniho-zaclenovani-2021-2030>.

³ V roce 2023 se míra sociálního začleňování v České republice výrazně zhoršila, počet ohrožených obcí vzrostl ze 459 na 539. Ačkoli údaje za rok 2024 ještě nejsou k dispozici, agentura předpokládá další zhoršení. V sociálně vyloučených lokalitách je nadměrně zastoupena romská menšina, kde tvoří 80 % populace. Viz Petr Lang, „Sociální vyloučení v Česku: rozsah v roce 2023“, Agentura pro sociální začleňování, listopad 2024, <https://www.socialni-zaclenovani.cz/dokument/socialni-vyloucení-v-cesku-rozsah-v-roce-2023-asz-2024>; „Roma in 10 European Countries, Main Results“ [Romové v 10 evropských zemích, hlavní výsledky] EU Fundamental Rights Agency Main Results [Hlavní výsledky Agentury Evropské unie pro základní práva], 2022, https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2022-roma-survey-2021-main-results2_en.pdf; „Zpráva o socioekonomické situaci romské populace v České republice 2023/24“, Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, 2024, https://katalog.vupsv.cz/fulltext/vz_556.pdf.

⁴ Jan Dupák (Transparency International Česká republika), rozhovor s výzkumníci IRM, 11. února 2025; Marek Zelenka (Oživení), rozhovor s výzkumníci IRM, 24. února 2024.

⁵ Viz Gender a inkluze v: „Open Government Challenge Areas“ [Oblasti výzev otevřeného vládnutí], Open Government Partnership, <https://www.opengovpartnership.org/the-open-gov-challenge/open-government-challenge-areas/#toc07>.

⁶ Metodiky a další materiály naleznete v: „Koordinovaný přístup k sociálnímu vyloučení 2021+“, Agentura pro sociální začleňování, 2021, <https://www.socialni-zaclenovani.cz/kpsv-2021>.

⁷ Radka Vepřková (Agentura pro sociální začleňování), rozhovor s výzkumníci IRM, 14. května 2025.

⁸ Vepřková, rozhovor.

⁹ Vepřková, rozhovor.

¹⁰ Vepřková, rozhovor.

¹¹ Vepřková, rozhovor.

¹² Vepřková v rozhovoru potvrdila, že další finanční prostředky byly zajištěny na období od duben 2025 do roku 2028.

¹³ Viz zejména závazky č. 5 a 6 v: Ministerstvo spravedlnosti, „Akční plán České republiky Partnerství pro otevřené vládnutí na období let 2023 až 2024“, Open Government Partnership, únor 2023, https://www.opengovpartnership.org/wp-content/uploads/2023/02/Czech-Republic_Action-Plan_2022-2024_December_EN.pdf.

- ¹⁴ „Národní strategie veřejného zadávání v České republice pro období 2024–2028“, Ministerstvo pro místní rozvoj, 21. února 2024, https://portal-vz.cz/wp-content/uploads/2024/08/NSVZ_STRATEGIE_EN_online-verze.pdf.
- ¹⁵ „Strategie elektronizace veřejných zakázek pro období let 2022-2030“, Ministerstvo pro místní rozvoj, 2021, <https://portal-vz.cz/wp-content/uploads/2022/06/Strategie-elektronizace-VZ-pro-období-let-2022-2030.pdf>.
- ¹⁶ Mezi hlavní kapitoly patří: (1) Kvalita a inovace, (2) Prostředí efektivního zadávání veřejných zakázek, (3) Ekologicky a sociálně odpovědné zadávání veřejných zakázek, (4) Profesionalizace, (5) Podpora centralizovaného zadávání a spolupráce, (6) Podpora strategicky významných investic, (7) Právní jistota, (8) Zadávání veřejných zakázek ve stavebnictví a (9) Data a digitalizace.
- ¹⁷ „Programové prohlášení vlády České republiky“, Úřad vlády, leden 2022, <https://vlada.gov.cz/assets/jednani-vlady/policy-statement/Policy-Statement-of-the-Government.pdf>.
- ¹⁸ Ondřej Ječný a Martina Šelajová (Ministerstvo pro místní rozvoj), rozhovor s výzkumníci IRM, 6. května 2025.
- ¹⁹ Ječný a Šelajová v rozhovoru sdělili, že první soubor minimálních standardů již byl přijat na ministerské úrovni, čeká se na konzultační proceduru a konečné schválení vládou. Zahrnují šest oblastí: dodávky kancelářského papíru, potravinářské výrobky, bezpečnostní služby pro administrativní budovy, stravovací služby, úklidové služby pro administrativní budovy a stavebnictví. Přípravuje se další soubor norem, které se budou týkat hardwaru informačních a komunikačních technologií, designu a plánovacích služeb, kancelářských potřeb, propagačních materiálů a akcí včetně cateringu. Další informace naleznete na: „Minimální standardy odpovědného veřejného zadávání“, Ministerstvo pro místní rozvoj, <https://portal-vz.cz/komodity/minimalni-standardy-odpovedneho-verejneho-zadavani>.
- ²⁰ Viz kapitola 10.1 v: „Národní strategie veřejného zadávání v České republice na období 2024-2028“, Ministerstvo pro místní rozvoj.
- ²¹ „Access to public procurement (Czechia)“ [Přístup k veřejným zakázkám (Česko)], Evropská komise, 2023, https://single-market-scoreboard.ec.europa.eu/countries/czechia_en.
- ²² Ječný and Šelajová, rozhovor; „Single Market Scoreboard“ [Hodnotící nástroj jednotného trhu], Evropská komise, <https://single-market-scoreboard.ec.europa.eu/en>.
- ²³ „Single Market Scoreboard“ [Hodnotící nástroj jednotného trhu], Evropská komise, <https://single-market-scoreboard.ec.europa.eu/en>.
- ²⁴ Ječný and Šelajová, rozhovor.
- ²⁵ „OECD Public Governance Reviews: Czech Republic“ [Přehledy OECD o veřejné správě: Česká republika], Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj, 2023, https://www.oecd.org/en/publications/oecd-public-governance-reviews-czech-republic_41fd9e5c-en/full-report.html; viz např. „Strategický rámec Česká republika 2030“, Úřad vlády, 2017, https://vlada.gov.cz/assets/ppov/udrzitelny-rozvoj/projekt-OPZ/Strategic_Framework_CZ2030.pdf.
- ²⁶ Pavel Mička (Úřad vlády ČR), korespondence s výzkumníci IRM, 28. května 2025.
- ²⁷ „Centre interministériel de la participation citoyenne“, [Meziresortní centrum pro participaci občanů], Meziresortní ředitelství pro transformaci veřejné správy Francie, <https://www.modernisation.gouv.fr/associer-les-citoyens/centre-interministeriel-de-la-participation-citoyenne>.
- ²⁸ „Centrum pro výzkum veřejného mínění: „Důvěra ústavním institucím - podzim 2023“, Centrum pro výzkum veřejného mínění, 12. prosince 2023, <https://cvvm.soc.cas.cz/cz/tiskove-zpravy/politicke/institute-a-politici/5765-duvera-ustavnim-institutim-podzim-2023>.
- ²⁹ „OECD Public Governance Reviews: Czech Republic“ [Přehledy OECD o veřejné správě: Česká republika], Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj.
- ³⁰ „DemocracyNext“, DemocracyNext, <https://www.demnext.org>.
- ³¹ „Analýza spolupráce státní správy se střešními organizacemi a sítěmi nestátních neziskových organizací“, Úřad vlády, 5. září 2022, <https://vlada.gov.cz/cz/ppov/rnno/dokumenty/analiza-spoluprace-statni-spravy-se-stresnimi-organizacemi-a-sitemi-nestatnich-neziskovych-organizaci-198802>.
- ³² „Metodika participace nestátních neziskových organizací v poradních a pracovních orgánech a při tvorbě dokumentů státní správy“, Úřad vlády, 11. července 2022, <https://vlada.gov.cz/cz/ppov/rnno/dokumenty/metodika-participace-nestatnich-neziskovych-organizaci-v-poradnich-a-pracovnich-organech-a-pri-tvorbe-dokumentu-statni-spravy-197878>.
- ³³ Viz § 27 zákona o zadávání veřejných zakázek č. 134/2016 Sb. ve znění zákona č. 69/2025 Sb.
- ³⁴ „TI varuje Senát: U veřejných zakázek malého rozsahu hrozí nárůst korupčních rizik“, Transparency International Česká republika, 25. února 2025, <https://www.transparency.cz/ti-varuje-senat-u-verejnych-zakazek-maleho-rozsahu-hrozi-narust-korupcnich-rizik>.
- ³⁵ Ječný and Šelajová, rozhovor.
- ³⁶ „Reforma ÚOHS“, Rekonstrukce státu, <https://www.rekonstrukcestatu.cz/reforma-uohs>.
- ³⁷ „TI vyzývá vládu Petra Fialy k podpoře reformy ÚOHS, která dohlíží na veřejné zakázky za stovky miliard korun“, Transparency International Česká republika, 20. února 2025, <https://www.transparency.cz/ti-vyzyva-vladu-petra-fialy-k-podporu-reformy-uohs-ktery-dohlizi-na-verejne-zakazky-za-stovky-miliard-korun>; „Reforma ÚOHS - oč se hraje?“, Datlab, 26. června 2024, <https://datlab.eu/blog/reforma-uohs-oc-se-hraje>.

³⁸ „Dodržte slib. Elity byznysu píší vládě kvůli dohledu nad veřejnými zakázkami“, Hospodářské noviny, 19. února 2025, <https://domaci.hn.cz/c1-67619140-vyhazujete-miliardy-z-okna-kritizuje-byznys-vladu-tlaci-na-ni-aby-prosadila-reformu-verejnych-zakazek>.

³⁹ „Vláda se neshodla na návrhu reformy ÚOHS, do voleb ji zřejmě nepřijme“, Seznam.cz, 26. února 2025, <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/domaci-politika-vlada-se-neshodla-na-navrhu-reformy-uohs-do-voleb-ji-zrejme-neprijme-270796>.

Oddíl III. Metodika

Tento produkt je stručným, nezávislým technickým přezkumem charakteristik akčního plánu a silných stránek a problémů, které Nezávislý hodnotící mechanismus identifikuje s cílem informovat o silnějším procesu provádění. IRM vyzdvihuje závazky, které mají nejvyšší potenciál výsledků, představují vysokou prioritu pro zúčastněné strany v dané zemi, jsou považovány za prioritu v kontextu národního otevřeného vládnutí nebo představují kombinaci těchto faktorů.

Mezi produkty IRM poskytované v rámci cyklu národního akčního plánu patří:

- **Stručný přehled spolupráce:** Stručný souhrn, ve kterém se vyzdvihují poznatky z předchozích zpráv Nezávislého hodnotícího mechanismu a který podporuje proces OGP v dané zemi, návrh akčního plánu a celkové učení.
- **Přezkum akčního plánu:** Technický přezkum charakteristik akčního plánu a silných stránek a problémů, které Nezávislý hodnotící mechanismus identifikuje s cílem informovat o silnějším procesu provádění.
- **Přezkum v polovině období:** Přezkum čtyřletých akčních plánů po aktualizaci v polovině období. Při přezkumu se posuzují nové nebo významně změněné závazky v aktualizovaném akčním plánu, soulad s pravidly OGP a neformální aktualizace pokroku v implementaci.
- **Zpráva o výsledcích:** Celkové hodnocení implementace, které se zaměřuje na výsledky na úrovni politiky a na to, jak ke změnám dochází. Hodnotí se také dodržování pravidel OGP a poskytuje informace o odpovědnosti a dlouhodobém učení.

V rámci přezkumu akčního plánu IRM přezkoumává závazky pomocí tří ukazatelů:

1. Ověřitelnost: IRM určuje, zda je závazek ověřitelný, jak je uvedeno v akčním plánu.

Ukazatel je hodnocen jako:

- **Ano/Ne:** Jsou stanovené cíle a navrhovaná opatření dostatečně jasné a zahrnují objektivně ověřitelné činnosti pro posouzení jejich provádění?
- Závazky, které nelze ověřit, se nepovažují za přezkoumatelné a další posouzení se neprovádí.

2. Perspektiva otevřeného vládnutí Nezávislý hodnotící mechanismus určuje, zda se závazek vztahuje k hodnotám otevřeného vládnutí, kam patří transparentnost, občanská účast a/nebo veřejná odpovědnost, jak jsou definovány v Deklaraci o otevřeném vládnutí a v článcích OGP o správě věcí veřejných. Na základě pozorného čtení textu závazku je ukazatel hodnocen jako:

- **Ano/Ne:** Je cílem závazku zvýšit transparentnost, participaci nebo odpovědnost vůči veřejnosti v určité oblasti politiky, instituci nebo rozhodovacím procesu?

Následující otázky ke každé hodnotě OGP lze použít jako referenci pro identifikaci specifického pohledu na otevřenou veřejnou správu v analýze závazků:

- **Transparentnost:** Bude vláda zveřejňovat více informací, zlepšit právní nebo institucionální rámec pro zajištění práva na informace, zlepšit kvalitu informací poskytovaných veřejnosti nebo zlepšit transparentnost rozhodovacích procesů nebo institucí vlády?
- **Občanská participace:** Vytvoří nebo zlepší vláda příležitosti, procesy nebo mechanismy pro veřejnost, aby mohla informovat, ovlivňovat nebo spoluvytvářet politiky, zákony a/nebo rozhodnutí? Vytvoří, umožní nebo zlepší vláda mechanismy účasti menšin, marginalizovaných nebo nedostatečně zastoupených skupin?

Zlepší vláda příznivé prostředí pro občanskou společnost (což může zahrnovat zákony o nevládních neziskových organizacích, mechanismy financování, zdanění, požadavky na podávání zpráv atd.)? Zlepší vláda právní, politické, institucionální nebo praktické podmínky týkající se občanského prostoru, kam patří svoboda projevu, sdružování a pokojného shromažďování, které by usnadnily účast ve veřejné sféře? Přijme vláda opatření proti dezinformacím, zejména online, aby zajistila, že lidé budou mít přístup ke spolehlivým a věcným informacím (což může zahrnovat kampaně na zvýšení digitální a mediální gramotnosti, ověřování faktů nebo podporu nezávislého ekosystému zpravodajských médií)?

- **Veřejná odpovědnost:** Vytvoří nebo zlepší vláda možnosti, aby se úředníci zodpovídali za své činy? Umožní vláda vytvořit právní, politické nebo institucionální rámce na podporu odpovědnosti veřejných činitelů?

3. Potenciál výsledků: Nezávislý hodnotící mechanismus analyzuje očekávané výsledky a potenciál, které by byly po realizaci ověřeny ve zprávě o výsledcích IRM. Potenciál pro výsledky je prvotním ukazatelem možnosti závazku přinést smysluplné výsledky na základě formulace v akčním plánu v kontrastu se současným stavem v příslušné oblasti politiky. Ukazatel je hodnocen jako:

- **Nejasný:** Závazek se zaměřuje na pokračování stávajících postupů v souladu se stávajícími právními předpisy, požadavky nebo politikami bez uvedení přidané hodnoty nebo lepšího přístupu k otevřenému vládnutí v kontrastu se stávající praxí.
- **Mírný:** Pozitivní, avšak osamocená iniciativa nebo změna procesů, postupů nebo politik. Závazek nevyvolává závazné nebo institucionalizované změny napříč vládou nebo institucemi, které řídí danou oblast politiky. Příkladem jsou nástroje (např. webové stránky) nebo zveřejňování dat, školení či pilotní projekty.
- **Podstatný:** Možná změna postupů, politik nebo institucí, které řídí určitou oblast politiky, veřejný sektor nebo vztah mezi občany a státem. Tento závazek vytváří závazné a institucionalizované změny napříč státní správou.

Toto hodnocení se zaměřuje na analýzu slibných závazků. Slibné závazky jsou ověřitelné, mají perspektivu otevřeného vládnutí a alespoň mírný potenciál výsledků. Slibné závazky mohou být také prioritou pro národní zúčastněné strany nebo pro konkrétní kontext. IRM může sdružovat závazky se společným politickým cílem nebo závazky, které přispívají ke stejné reformě nebo politické otázce. Potenciál výsledků seskupených závazků se přezkoumává jako celek.

Toto hodnocení připravil Nezávislý hodnotící mechanismus ve spolupráci s Alexandrou Matiaško jako výzkumnou pracovníci a Andy McDevitem jako externím odborným hodnotitelem. Během procesu interního hodnocení IRM ověřuje správnost zjištění a shromažďuje další podklady prostřednictvím vzájemného hodnocení, zpětné vazby podpůrného oddělení OGP, rozhovorů a ověřování se zúčastněnými stranami v jednotlivých zemích, externího odborného přezkumu a dohledu mezinárodního panelu expertů IRM (IEP).¹ Na metodiku IRM, kvalitu produktů a proces přezkumu dohlíží IEP.²

¹ „Mezinárodní panel expertů“, Partnerství pro otevřené vládnutí, ověřeno dne 15. července 2024, <https://www.opengovpartnership.org/about/who-we-are/international-experts-panel>.

² Další informace naleznete na: „Přehled – Nezávislý hodnotící mechanismus“, Partnerství pro otevřené vládnutí, ověřeno dne 15. července 2024, <https://www.opengovpartnership.org/irm-guidance-overview>.

Příloha I. Údaje o závazcích¹

Závazek č. 1: Národní kompetenční centrum pro procesy participace

- Ověřitelné: Ano
- Má perspektivu otevřeného vládnutí? Ano
- Potenciál výsledků: Mírný

Závazek č. 2: Pilotní zavedení deliberativních mechanismů

- Ověřitelné: Ano
- Má perspektivu otevřeného vládnutí? Ano
- Potenciál výsledků: Mírný

Závazek č. 3: Budování kapacit pro spolupráci mezi vládou a organizacemi občanské společnosti

- Ověřitelné: Ano
- Má perspektivu otevřeného vládnutí? Ano
- Potenciál výsledků: Mírný

Závazek č. 4: Podpora participativních metod sociálního začleňování na místní úrovni

- Ověřitelné: Ano
- Má perspektivu otevřeného vládnutí? Ano
- Potenciál výsledků: Mírný

Závazek č. 5: Reforma veřejných zakázek

- Ověřitelné: Ano
- Má perspektivu otevřeného vládnutí? Ano
- Potenciál výsledků: Podstatný

Závazek č. 6: Posílení transparentnosti při zadávání veřejných zakázek malého rozsahu

- Ověřitelné: Ano
- Má perspektivu otevřeného vládnutí? Ano
- Potenciál výsledků: Mírný

Závazek č. 7: Reforma přezkumu veřejných zakázek

- Ověřitelné: Ano
- Má perspektivu otevřeného vládnutí? Ano
- Potenciál výsledků: Mírný

¹ Poznámky redakce: Krátké názvy závazků lze z důvodu stručnosti upravit. Úplné znění závazků naleznete zde: Ministerstvo spravedlnosti, „Akční plán České republiky Partnerství pro otevřené vládnutí na období let 2025 až 2026“, Partnerství pro otevřené vládnutí, prosinec 2024, https://www.opengovpartnership.org/wp-content/uploads/2025/02/Czech-Republic_Action-Plan_2024-2026_EN.pdf.

Příloha II. Spolutvorba akčního plánu

Nezávislý hodnotící mechanismus používá standardy účasti a spolutvorby OGP k hodnocení participačních postupů zemí v průběhu celého cyklu akčního plánu.¹ Země se vyzývají, aby se snažily dosáhnout plných ambicí norem a splnit minimální požadavky.² Podvýbor pro kritéria a standardy OGP stanoví, zda země jednala v souladu s postupem OGP.³

Tabulka č. 2. Splnění minimálních požadavků

Minimální požadavek	Splněno?
1.1 Prostor pro dialog: Dialog mezi vládou a občanskou společností probíhal prostřednictvím Pracovní komise pro otevřené vládnutí a transparentnost státní správy, která působí jako fórum více zúčastněných stran (MSF). ⁴ Během období spolutvorby se sešla v červnu, září a prosinci 2024. ⁵ Základní pravidla účasti jsou veřejně dostupná na internetu. ⁶	Ano
2.1 Webové stránky OGP: Internetové stránky OGP spravuje ministerstvo spravedlnosti. Jsou veřejně přístupné bez nutnosti zadávání hesla nebo registrace. ⁷ Obsahují všech sedm akčních plánů České republiky v rámci OGP, včetně toho nejnovějšího. ⁸	Ano
2.2 Úložiště: Úložiště OGP spravuje ministerstvo spravedlnosti. Je veřejně přístupné bez nutnosti zadávání hesla nebo registrace a dokumenty lze stahovat přímo ve formátu pdf. ⁹ Úložiště je pravidelně aktualizováno a obsahuje informace o spolutvorbě, provádění a hodnocení akčních plánů. ¹⁰	Ano
3.1 Předběžné upozornění: Harmonogram spolutvorby a výzva k účasti na veřejném workshopu pro spolutvorbu závazků akčního plánu byly zveřejněny 30. dubna 2024, dva týdny před konáním veřejného workshopu, který se uskutečnil 14. května 2024. ¹¹	Ano
3.2 Osvětová činnost: Ministerstvo spravedlnosti propagovalo proces spolutvorby na svých webových stránkách ¹² a ve snaze oslovit širší veřejnost také prostřednictvím webových stránek Úřadu vlády. ¹³	Ano
3.3 Mechanismus zpětné vazby: Podněty pro akční plán byly shromážděny prostřednictvím veřejného semináře v květnu 2024, veřejných konzultací v říjnu 2024 ¹⁴ , a umožněním účasti nečlenských organizací a jednotlivců na zasedáních MSF v červnu a září 2024. ¹⁵ Proces spolutvorby byl rozložen do několika měsíců a návrh akčního plánu byl vládě předložen v prosinci 2024. ¹⁶	Ano
4.1 Odůvodněná odpověď: Návrhy závazků spolu s odůvodněnými odpověďmi byly zdokumentovány v zápisech ze zasedání MSF v září a prosinci 2024. ¹⁷	Ano
5.1 Otevřená implementace: IRM posoudí, zda se alespoň dvakrát ročně konala setkání se zúčastněnými stranami z řad občanské společnosti, na nichž byl představen pokrok v provádění a občanská společnost mohla předložit své připomínky.	Není aplikováno

¹ „OGP Participation and Co-Creation Standards“ [Standardy účasti a spolutvorby OGP], Partnerství pro otevřené vládnutí. 2021. <https://www.opengovpartnership.org/ogp-participation-co-creation-standards/>.

² „IRM Guidelines for the Assessment of Minimum Requirements“ [Metodika IRM pro posuzování minimálních požadavků], Partnerství pro otevřené vládnutí, 2022. https://www.opengovpartnership.org/wp-content/uploads/2022/05/IRM-Guidelines-for-Assessment-of-Minimum-Requirements_20220531_EN.pdf.

³ Dne 1. srpna 2025 přijal Podvýbor pro kritéria a standardy OGP usnesení o dočasném pozastavení uplatňování časově omezených minimálních požadavků na participaci a spolutvorbu pro všechny členy, kteří v současné době provádějí plány doručené 1. ledna 2024 nebo později: <https://www.opengovpartnership.org/wp-content/uploads/2025/08/Resolution-of-CS-on-the-Temporary-Suspension-of-the-Enforcement-of-Time-Bound-Minimum-Requirements-2.pdf>. Informace o zásadách procesního přezkumu OGP naleznete zde: <https://www.opengovpartnership.org/procedural-review/#IC>.

⁴ „Komise k otevřenému vládnutí a transparentnosti státní správy“, Ministerstvo spravedlnosti, <https://korupce.cz/rada-vlady/pracovni-komise-predsedy-rady-vlady-pro-koordinaci-boje-s-korupci/komise-k-otevrenemu-vladnuti-a-transparentnosti-statni-spravy>.

⁵ „Komise k otevřenému vládnutí a transparentnosti státní správy“, Ministerstvo spravedlnosti.

⁶ „Rada vlády pro koordinaci boje s korupcí“, [Statut a jednací řád],

<https://korupce.cz/rada-vlady>.

⁷ „Partnerství pro otevřené vládnutí (OGP)“, Ministerstvo spravedlnosti,

<https://korupce.cz/partnerstvi-pro-otevrene-vladnuti-ogp>.

⁸ „Národní akční plány (NAP)“, Ministerstvo spravedlnosti, <https://korupce.cz/partnerstvi-pro-otevrene-vladnuti-ogp/narodni-akcni-plan-y-nap>.

⁹ „Knihovna dokumentů“, Ministerstvo spravedlnosti, <https://korupce.cz/partnerstvi-pro-otevrene-vladnuti-ogp/knihovna-dokumentu>.

¹⁰ „Národní akční plán (NAP)“, Ministerstvo spravedlnosti.

¹¹ „Zapojte se do přípravy nového akčního plánu České republiky...“, Ministerstvo spravedlnosti, 30. dubna 2024,

<https://korupce.cz/zapojte-se-do-pripravy-noveho-akcniho-planu-ceske-republiky-v-ramci-iniciativy-partnerstvi-pro-otevrene-vladnuti-na-roky-2025-a-2026-verejne-konzultace-a-verejny-workshop-ministerstva-spravedlnosti>; „Záznam z veřejného workshopu“, Ministerstvo spravedlnosti, 14. května 2024, <https://korupce.cz/wp-content/uploads/2024/07/Zaznam-z-prvniho-verejneho-workshopu-k-navrhum-zavazku-OGP-2024-05-14.pdf>.

¹² „Veřejná výzva“, Ministerstvo spravedlnosti, 30. dubna 2024, <https://korupce.cz/zapojte-se-do-pripravy-noveho-akcniho-planu-ceske-republiky-v-ramci-iniciativy-partnerstvi-pro-otevrene-vladnuti-na-roky-2025-a-2026-verejne-konzultace-a-verejny-workshop-ministerstva-spravedlnosti>.

¹³ „Veřejné konzultace a workshop k návrhu nového akčního plánu Partnerství pro otevřené vládnutí“, Úřad vlády, 2. května 2024, <https://vlada.gov.cz/cz/ppov/rnno/aktuality/verejne-konzultace-a-workshop-k-navrhu-noveho-akcniho-planu-partnerstvi-pro-otevrene-vladnuti-213286>.

¹⁴ „Sedmý akční plán, fáze spolupráce“, Ministerstvo spravedlnosti, <https://korupce.cz/partnerstvi-pro-otevrene-vladnuti-ogp/narodni-akcni-plan-y-nap/sedmy-akcni-plan-2025-2026/faze-vytvoreni>.

¹⁵ Viz zápis z jednání v: „Komise k otevřenému vládnutí a transparentnosti státní správy“, Ministerstvo spravedlnosti.

¹⁶ „Harmonogram spoluvytváření Akčního plánu České republiky Partnerství pro otevřené vládnutí na období let 2025 až 2026 - aktualizace srpen 2024“, Ministerstvo spravedlnosti, srpen 2024, <https://korupce.cz/wp-content/uploads/2024/08/Harmonogram-spoluvytvoreni-Akcniho-planu-Ceske-republiky-Partnerstvi-pro-otevrene-vladnuti-na-obdobi-let-2025-az-2026-aktualizace-srpen-2024.pdf>.

¹⁷ Viz zápisy ze zasedání ze dne 10. června, 14. listopadu a 12. prosince 2024 v: „Komise k otevřenému vládnutí a transparentnosti státní správy“, Ministerstvo spravedlnosti; viz zápis z jednání ze dne 25. září 2024, příloha č. 2 o jednání s orgány veřejné správy v: „Komise k otevřenému vládnutí a transparentnosti státní správy“, Ministerstvo spravedlnosti, září 2024, https://korupce.cz/wp-content/uploads/2024/10/Priloha_2_Informace-o-prubeznych-vysledcich-konzultaci-s-gestory-k-nepodporenym-zavazkum-prezentace.pdf.